

## 0. feladat – L<sup>A</sup>T<sub>E</sub>X-es

Kérem, őszintén írja meg, ha valaki nem használt még L<sup>A</sup>T<sub>E</sub>X-et, és akkor az első ismerkedéssel járó munka fejében kaphat egy feladatnyi pontot.

(Az első ismerkedéshez: <http://www.math.bme.hu/latex/dl/latex78.pdf>.

Ubuntu linux alatt a `texlive` disztribúciót érdemes felrakni.)

---

## 1. feladat – Kúpos

Egy vektortér zárt a lineáris kombinációra. Ezen belül egy kúp zárt a *nemnegatív számokkal vett lineáris kombinációra*. Mutassuk meg, hogy

1. a nemnegatív szám-ennesek kúpot alkotnak  $\mathbb{R}^n$ -en belül,
  2. a pozitív szemidefinit operátorok kúpot alkotnak egy Hilbert-tér önadjungált operátorainak  $\mathbb{R}$ -lineáris terén belül.
- 

## 2. feladat – Sűrűségoperátoros

Olyan mennyiségeket tekintünk a félév során, melyek véges sokféle diszkrét értéket vehetnek fel egy mérésben.

Tekintsünk először klasszikusan viselkedő rendszert! *Klasszikus diszkrét valószínűség-sűrűségek (állapotok)* egy  $\Delta$  szimplex elemeiként reprezentálhatóak,

$$\Delta_{d-1} \equiv \left\{ \mathbf{p} = (p_1, p_2, \dots, p_d) \in \mathbb{C}^d \mid \bar{\mathbf{p}} = \mathbf{p}, \mathbf{p} \geq 0, \|\mathbf{p}\|_1 = \sum_i |p_i| = 1 \right\}.$$

A *tiszta* állapotok a szimplex sarkai:  $\delta_1 = (1, 0, \dots, 0)$ ,  $\delta_2 = (0, 1, \dots, 0)$ , ...,  $\delta_m = (0, 0, \dots, 1)$ , vagy röviden  $(\delta_i)_j = \delta_{ij}$ . A *kevert* állapotok a többiek. Minden állapot felírható tiszta állapotok konvex kombinációjaként. Mutassuk meg, hogy minden kevert állapot tisztákra való dekompozíciója egyértelmű, vagyis ha veszünk egy  $\mathbf{q} \in \Delta_{d-1}$  állapotot, és felírjuk  $\mathbf{q} = \sum_{j=1}^m p_j \delta_j$  alakban, (ahol  $\mathbf{p} \in \Delta_{m-1}$ ), akkor a  $\mathbf{p}$  súlyok egyértelműek. (Mik lesznek ezek a súlyok?)

...tudom, ez egy kissé tautologikus volt. Nézzük a kvantum esetet! *Diszkrét kvantumrendszer sűrűségoperátorainak (állapotok)* halmaza

$$\mathcal{D} \equiv \left\{ \varrho \in \text{Lin } \mathcal{H} \mid \varrho^\dagger = \varrho, \varrho \geq 0, \|\varrho\|_1 = \text{tr } \varrho = 1 \right\}.$$

A *tiszta* állapotok a  $\varrho = |\psi\rangle\langle\psi|$  alakúak (ahol  $\|\psi\|^2 = 1$ ). A *kevert* állapotok a többiek. Tehát, a szuperpozíció miatt, már erre a diszkrét véges rendszerre is folytonosan végtelen sok tiszta állapot adódik. Egy sűrűségoperátor véges számú tiszta állapot konvex kombinációjaként felírható, de ez a dekompozíció általában nem lesz egyértelmű, vagyis ha veszünk egy  $\varrho \in \mathcal{D}$  állapotot, akkor általában többféleképpen írhatjuk  $\varrho = \sum_{j=1}^m p_j |\psi_j\rangle\langle\psi_j|$

alakba (ahol  $\mathbf{p} \in \Delta_{m-1}$  és  $\|\psi_j\|^2 = 1$ ). (Mátrixok diadikus felbontása nem egyértelmű.) Mutassunk erre példákat! Írjuk fel legalább kétféle dekompozícióját a következő mátrixokkal megadott sűrűségoperátoroknak:

$$\begin{bmatrix} 1/2 & 0 \\ 0 & 1/2 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 3/4 & 0 \\ 0 & 1/4 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 1/2 & 1/4 \\ 1/4 & 1/2 \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} 1/2 & -1/2 \\ -1/2 & 1/2 \end{bmatrix}.$$

(Sikerült?)

---

### 3. feladat – Sűrűségoperátoros

1. Mutassuk meg, hogy  $\varrho \in \mathcal{D}$  sűrűségoperátor tiszta pontosan akkor, ha  $\text{tr } \varrho^2 = 1$ !
2. A tiszta állapotok ugyanakkor egy-rangú projekciók. A kevert állapotok lehetnek projekciók? Miért? (gy. k.: Emlékezzünk vissza, mi a projekció definíciója, elsős linalg anyag, csak órán nem jött elő!)